

Ontwerpen van Excellentieprogramma's

Excellentieprogramma's kunnen op verschillende manieren worden vormgegeven. Bij het inrichten van een dergelijk programma is het belangrijk om na te denken over je visie op excelleren, de positionering van excellentieonderwijs, leerdoelen en de leeromgeving. Hiernaast is per aspect aangegeven tussen welke twee uitersten een excellentieprogramma zich kan bewegen. Het is daarbij zaak om goed na te denken of en hoe de verschillende aspecten onderling met elkaar verenigbaar zijn.

Individueel

Individuele talentontwikkeling.
Verder ontwikkelen van een kenmerk waarin een student persoonlijk excelleert.

visie op excelleren

Groep studenten geselecteerd op een gedeeld kenmerk. Werken in een groep met andere gemotiveerde studenten.

(Kleine) groep

Differentiatie

Binnen regulier onderwijs inspelen op verschillende behoeftes en niveaus van studenten.

positionering excellentieonderwijs

Bovenop reguliere programma samen met andere excellerende studenten.

Extra curriculair

Op school

Begeleiding door docenten.
Groepsvorming.
Excellentiecultuur.

leeromgeving

Begeleiding door professionals uit het werkveld. Authentieke opdrachten.
Netwerken.

Buiten school

Student

Inspelen op persoonlijke leerdoelen en ambities. Aansluiten op drijfveren van studenten. Inspraak. Intervisie.

leerdoelen

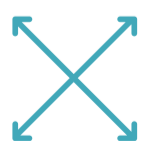
Inspelen op ontwikkelingen van bedrijfsleven of maatschappij.

Beroepspraktijk

Verbreding

Multidisciplinaire samenwerking.
Proeven van meer dan eigen discipline.

leerdoelen

Specialisatie en/of verdieping op het reguliere curriculum.

Verdieping

Visie op excelleren

Individueel

Talentontwikkeling richt zich op de ontwikkeling van een **bepaald talent of eigenschap van een student**. Het draait dan om het verder ontwikkelen van een kenmerk waarin een student **persoonlijk excelleert** ten opzichte van andere kenmerken van die student.

(Kleine) groep

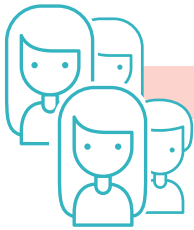
Excellerende studenten worden **geselecteerd** op basis van kenmerken waarmee zij zich **onderscheiden van hun medestudenten**.

Studenten leren van elkaar in een gemeenschap van excellerende studenten. Werken in een groep met **andere gemotiveerde studenten** waarin studenten met elkaar samenwerken en elkaar ondersteunen werkt stimulerend voor hun eigen motivatie en leerprestaties.

“Dat je elkaar motiveert, dan wil ik ook iets toevoegen als een ander iets zegt.”

Positionering excellentieonderwijs

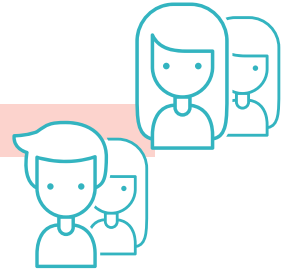
Differentiatie

Binnen regulier onderwijs wordt er door middel van **differentiatie** ingespeeld op de leerbehoeftes en niveaus van verschillende studenten. Bijvoorbeeld, excellerende studenten versnellen of maken extra of andere opdrachten.

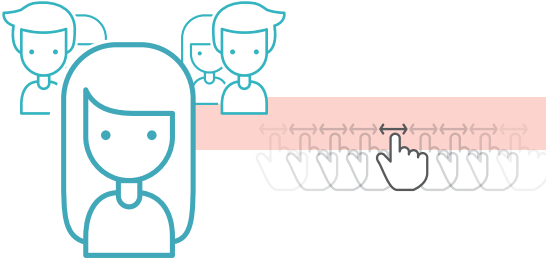
Extra curriculair

Studenten volgen bovenop of in plaats van een deel van het reguliere programma, een **extra curriculair programma** samen met andere excellerende studenten.

Leeromgeving

Op school

Buiten school

Excellerende studenten voeren het excellentieprogramma uit binnen de school in individuele of groepsopdrachten met medestudenten.

Door het **leerproces in de school** te organiseren heeft de school regie op o.a. de groeps-samenstelling, tijdsduur, inhoud en is er ruimte voor het maken van fouten. Ook kan er veel aandacht worden gegeven aan groepsvorming of persoonlijke ontwikkeling, bijvoorbeeld door intervisie.

Door het excellentieprogramma op de school uit te voeren, kan excellentie **zichtbaar** worden gemaakt binnen de school, samenhangend met een **excellenticultuur**.

School en werk kunnen goed **gecombineerd** worden. Professionals uit het werkveld begeleiden bijvoorbeeld studenten bij hun opdrachten op school of studenten volgen workshops op locatie of bezoeken innovatieve bedrijven.

Nieuwe ontwikkelingen in het werkveld kunnen via de excellentieprogramma's in een vroeg stadium de school in worden gehaald.

Excellerende studenten worden ondergedompeld in een bedrijf met een **authentieke leeromgeving** of leertaken. Door het werken aan authentieke opdrachten, leveren excellerende studenten een **bijdrage aan een praktijkvraagstuk**.

Doordat excellerende studenten werken bij of op bezoek gaan bij een bedrijf wordt hun **netwerk** uitgebreid.

“Op school is het eerst iets van oh, het is een leuk concept of het is een niet leuk concept, het is haalbaar of het is niet haalbaar, hier worden veel meer vragen gesteld.”

Leerdoelen

Student

De vormgeving van het excellentieprogramma wordt afgestemd op de **drijfveren** van studenten en waar excellerende studenten binnen een excellentieprogramma naar op zoek zijn

In een excellentieprogramma waarin de ontwikkeling van zelfsturing een grote rol heeft, leren studenten hun **persoonlijke wensen en doelen** te ontwikkelen, verkennen en benutten. Dit kan bijvoorbeeld worden vormgegeven met intervisie.

Studenten hebben **inspraak** in het programma. Ze krijgen hierbij vaak de **vrijheid** om hun eigen (groeps)projecten vorm te geven.

“Dit is iets wat je zelf graag wil leren en dus ook iets waar je alle energie in wilt steken. Dit werkt veel beter dan iets wat je niet interessant vindt. Je maakt zelf deze keus.”

Beroepspraktijk

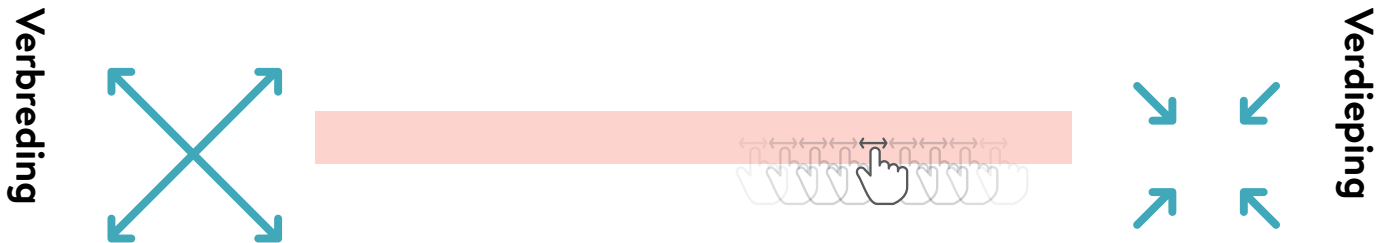

Excellentieprogramma's spelen in op de **ontwikkelingen** in het **bedrijfsleven** of de **maatschappij**. De behoeftes in het werkveld en de maatschappij zijn leidend voor de inhoud van het excellentieprogramma.

Door ontwikkelingen in bedrijfsleven en maatschappij mee te nemen in het programma, **bereid** je studenten **voor** op hun **toekomst** in de beroepspraktijk.

“Daar hebben we nu binnenkort een sessie mee om over de professionele standaarden van het beroep te praten. Van goh, wat zien we nou eigenlijk bij een goede of een excellente gameontwikkelaar.”

Leerdoelen

Verbreiding kan verschillende vormen aannemen.

Door samen te werken in **multidisciplinaire** teams, waarbij ieders discipline noodzakelijk is, leren studenten **breder kijken dan hun eigen vakgebied**. Ze leren van andere disciplines en over de grenzen van hun eigen discipline te kijken. Zo kunnen ze hun eigen rol beter plaatsen in het grotere geheel.

Door **kennis te maken** met diverse nieuwe technieken en materialen, krijgen excellerende studenten een **breder beeld** van **toepassingsmogelijkheden** en experimenteren ze vaker met nieuwe technieken en materialen.

Door **intervisie**, leren studenten zichzelf en anderen beter te begrijpen. Zo ontwikkelen ze mensenkennis.

“Ik heb zoiets van, we kunnen een schilderijtje maken, maar we kunnen niet eens een gat boren om ‘m op te hangen. En nu leren we om ‘m op te hangen, op een mooie plaats, met een mooie omgeving, in het goede licht, weet je, alles er omheen.”

Excellentieprogramma's richten zich op de **verdieping** van het vakgebied met **specialistische kennis en vaardigheden**. Zo wordt dieper ingegaan op onderdelen van het bestaand curriculum.

Door **diepgaande modules** waarin praktijk en theorie wordt gecombineerd en die worden begeleid door **experts**, ontwikkelen studenten vakkennis en vaardigheden, leren ze situaties inschatten en de te maken keuzes inhoudelijk af te wegen.

Excellerende studenten kunnen **specialistische instellingen of bedrijven** bezoeken, of begeleid worden door **inhoudelijke experts**, om de fijne kneepjes van het vak te leren.

“Op school leer je wel dingen, maar daar wordt maar kort over gedaan, 2-3 weken en dan weer volgende opdracht. En dat kan je niet overal op ingaan. Dat dieper op ingaan dat kan hier dus wel.”